

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonațiile se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr.
a treia-oră 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.

Se prenumără și la poște și la librării.

În România:

la dl Carol Schuler în București, strada
Laberint nr. 4.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise nu se înapoiază

Un număr costă 5 craciuri v. a. sau 15 bani rom.

Care pe care.

Este banal a mai aminti de asiatismul Ungurilor, dar' cu toată banalitatea, de multe-ori purtarea lor ne face să credem, că în fond puterea cuvântului ne aflăm în fundul cel mai întunecat al Asiei.

Eată o pildă din cele multe: Cetească ori-ce om european notița de mai la vale, și spună în credința lui, dacă așa ceva mai are păreche în lumea civilisată, dacă nu-i totmai pe tocmăi ca o poveste sosită din stepele Turkestanului.

Notița, se înțelege, o găsim într-o foaie jidano-maghiară, și anume în „Nemzeti Ujság”, într-una care în-deosebi și-a luat de scop cultivarea sentimentelor și intereselor „naționale” maghiare. Eată cum se prezintă din cuvânt în cuvânt aceste sentimente și interese:

„Contra panslavorilor. Maghiarii din comitatul Trencin în cele din urmă s'au saturat de purtarea obraznică ce panslavi din comitat manifestă. Maghiarii Trencinului dau acum o lecție temeinică domnilor slovaci mândri de Maghiari. Au publicat un apel, în care provoacă publicul patriotic al comitatului, ca în viitor nici preț de o groșiță să nu mai cumpere dela neguțatori și industriași panslavi. Dacă publicul maghiar dă ascultare acestui apel, bravii Slavi vor simți temeinic această lecție, căci în Trencin adevăratul public consumator este elementul inteligent maghiar, ear' dintr-aceia ce onorabili panslavi cumpără, le poate eși pîrl prin căciulă și neguțatorilor și industriașilor. Este foarte bine așa. Ar fi de dorit ca maghiarimea pretutindenea să facă așa față cu domniile naționaliste.”

Am arătat în nrul de ieri, ce-i doare pe Maghiarii din Trencin atât de rău și pentru-ce sunt supărați pe frații slovaci, pe care i-a bătut Dumnezeu cu acest „element inteligent maghiar”, care altcum, în treacăt fie zis, constituie numai o minoritate disparentă a poporațiunii comitatului. Știm demult și în ce consista „panslavismlul” Slovacilor, pentru care vedem acum că haita jidano-maghiară a proscris pe toți Slovaci cu sentimente naționale. N'avem prin urmare de cuget să scrutăm aceste părți ale chestiei, ci ne vom mărgini pur și simplu la conținutul verbal al notiței.

Ce va să zică asta? O provocare directă și turbată, ca popoarele conlocuitoare în această nenorocită patrie, să se persecute reciproc și să se urască, până chiar și în daraverile comerciale, Până acolo să mergem cu ura, încât să ne separăm unii de alții cu desăvîrșire,

să nu ne mai întâlnim, decât ca dușmani, nici în piață, nici la birt, nici la țiguri!

Închipească-și, cine poate, consecuențele finale ale principiului inaugurat aici. Închipească-și stările economice și sociale, în care patria va ajunge, dacă toți vom urma doctrina precovisată de „patrioți” din Trencin! Închipească-și, dacă mai poate, ce chip va lua împreună veșuire a popoarelor, care împreună trebuie să trăiască pe pământul acestei patrii poliglote!

Va să zică lupta de rasă este proclamată în toată puterea cuvântului, și anume lupta directă de extirpare, care pe care!

În codul penal există un paragraf care pedepsește aspru asemenea provocare la ură și prigonire între naționalități. Acest paragraf îl simt amargazele noastre românești, deși ele nici-când n'au eșit din defensivă, nici-când n'au făcut altceva decât au apărut interesele românești contra atacurilor maghiare. Apelul din Trencin nu-l aude însă nici un procuror, sau dacă îl și aude, nu vede în el provocarea la ură contra Slovacilor, ci poate un act de înalt patriotism. Vezi Doamne, Slovaci pentru-ce se „obraznicesc”, de nu voesc a fi maghiarizați?

Dar' e aproape o naivitate a mai stăruia asupra acestei demult cunoscute măsurări cu două măsuri. Naivitate ar fi și dacă am aduce aminte haita jidano-maghiare, cum striga ea „ghevalt!” de câte-ori vine vorba de curentul antisemit, care tot mai mult cucerește țările apusene.

Antisemitismul, zice ea, este o degenerare a omenirii, o pornire bestială, o rușine a secolului etc. Așa, când popoarele creștine caută mijloace de apărare contra lipitorilor ovrești, care se îngrășe sugând țările și popoarele, dar' de produs nu produc nimica dela ele, afară de corupție și pauperism.

Bine, dar' apelul din Trencin ce este atunci?

Fie ce-o fi, haid' să înțărăm dar' la tocmă! Să primim dar' și noi și Slovaci și celelalte naționalități provocarea, despre care „Nemzeti Ujság” zice, că ar fi de dorit să o urmeze pretutindenea Maghiarii față cu nemaghiarii.

Să o urmeze dar', și o vom urma și noi. Să nu mai cumpere dela ai noștri nimic, dar' nici ai noștri să nu mai cumpere nimic dela domniile „patrioți”. Să mergem chiar și mai departe: Să nu mai lucrăm moșiile domnilor „patrioți”, să nu mai mergem cu afacerile noastre la advocat „patriot”, la medic „patriot” etc., cu un cuvânt să nu le mai pângărim patriotismul

nici cu munca noastră, nici cu paralele noastre.

Luptă de rasă vor, fie dar' luptă de rasă, noi o primim! În cele din urmă am învățat, chiar din istoria lor, cum se fac și aceste. Înainte de 1848 constituise Kossuth așa numitul „Véd-egylet”, ai cărui membri puneau vot, că nu vor mai cumpăra nici un produs al industriei austriece. Aristocratele maghiare umblau atunci în pânză țeranească, și toate din casă și gospodărie și-le făceau din articoli confecționați de Unguri. Și în adevăr „Véd-egylet”-ul a și făcut pagube enorme industriei austriece.

Vom face dar' și noi asemenea „Véd-egylet”-uri și vom pune vot, că nu vom mai cumpăra nimic dela Unguri, și credem, că mai ușor ne va fi nouă decât li-a fost aristocratelor maghiare, să purtăm pânză țeranească, să folosim perdele, pânură, vase etc. făcute de ai noștri.

Primim dar' provocarea, ear' de urmări nu noi vom răspunde, ci cei-ce au făcut-o.

Să vedem dar', cine este adevăratul „producent” și adevăratul „consument”.

Să vedem dar' care pe care!

Nu știm însă dacă și industriașii și neguțatorii de prin orașele maghiare risipite printre Români, Slovaci și Sârbi vor primi tot așa de ușor ca noi, provocarea „patrioților” din Trencin.

Presa străină despre noi. „Pester Lloyd” se viață grozav de „necunoștință” ce domnește în Franța asupra Ungariei! Regretă mai ales, că „o foaie independentă în orice direcție și stând foarte aproape de guvernul francez” ca „Temps”, care este totodată „mai bine informată” asupra Ungariei, acasă pe Unguri că ne asupresc. „Noțiunea modernă”, zice „Temps”, „de stat, adevărat noțiunea tirană și-a făcut datoria”. Bine, rabine, tu zici că „Temps” e independent și ai obrazul a zice că Liga dispune acum și în Paris de pene franceze? Bine, rabine, nu ai spus tu singur mai când era, în același timp cu „Temps”, că din conștiința modernă de stat rezultă cassarea dreptului de naționalitate? Și tot tu îți scuturi apoi perciuni dacă „Temps” numește idea ta și a politice maghiare o idee — tiranică? Tare obraznic ești și de nimic! În fine „Pester Lloyd” cere o reprezentanță „sta-ornică” a intereselor maghiare în Paris. Deci un Ovary ori altul va fi salariat să stea la Paris să ne omoare în opinia publică!?

Mă îngrozesc de ori-ce atingere cu acest om, pe care mi-l-au pus de gît.

Posiția mea față cu el este umilitoare, dejositoare!

Prințesa, căreia nu i-s-a dat voie să vadă pe baronul, a apărut la masă cu ochii roșiți de plâns. Numai de n'ar provoca și aceasta vre-o furtună.

Gândiam eu. D-na prințesă vrea să încheie odată pentru totdeauna „afacerea Doverow”, fiindcă prințesa a dovedit ieri, prin plâns, că n'are destul tact. Pentru aceea se vor grăbi nu nunta. Am fost provocată la o întrevorbire.

Prințesa Hedwig mi-a arătat o pagină din jurnal, în care se pronunță, idilic, asupra logodnei ei. În sublimul parc al castelului princiar de vânătoare, numit „Schönwalde”, gîngășă prințesă, asemenea unui boboc în floare, a zăcut pe tînerul și frumosul prinț, și inimile lor au fost captivate. Numai sincera simpatie este, care îndeamnă această păreche princiară la căsătorie.

Mă uitai la prințesa. „Sună frumos de tot”, zise ea, și zîmbi melancolic.

Am primit o mică scrisoare dela Doverow. Scrisoarea lui e bărbătească și distinsă. Mă roagă pentru o întâlnire între patru ochi,

Români pentru Români. Dl mareșal Lupul e apărut de „Gazeta Bucovinei”, care susține că nu ar fi deosebite în felul cum vede dl Lupul și poporul din Bucovina chestia. Noi persistăm a crede, că este. De altfel și „Gazeta Bucovinei” scrie: „Noi am fi dorit ca dl Lupul să se fi înșirat în discursul său și unele din multele gravamine ale Transilvănenilor, pentru-ca ultimele sale cuvinte zise în chestia română să aibă acel înțeles adevărat, care trebuie să-l aibă și numai pe care unicul putem da acestor cuvinte.”

Care va să zică cuvintele, zice chiar „Gazeta Bucovinei”, nu sînt lămurite; poți să le înțelegi ca ea, dar' și altfel. Să ni-se explice deci, pentru-ce nu sînt lămurite? De altfel constatăm, că sînt obiecții ca cele relative și la Bucovina, la care „Gazeta Bucovinei” — nu răspunde.

De ce nu?

Foi diplomatice despre noi. „Le Nord”, ziar ce e răspândit în birourile ministeriale și diplomatice din toate țările, publică în nrul său dela 15 Septembrie un articol lung și tare simpatice articol, scris în cunoștința deplină a cauzei.

Amintind de călătoriile fără rezultat ale ministrilor maghiari în Ardeal, și de comedia de înfrățire între Maghiari și Poloni, pusă la cale în Lemberg, spune că „adevăratul motiv” — al acestui din urmă fapt — „este naționa-lul pe împărțat, că întârzie a sancționa legea despre căsătoria civilă, voind a-i arăta, că în cas de refuz a atitudinii binevoitoare față cu Românii din partea suveranului, Maghiarii vor avè de aliați fideli pe Poloni”. Dar' două foi poloneze din tabere contrare politice, adevărat democratică „Nowa Reforma” și aristocraticul „Ozas” nu sînt de loc încântați de prietenșugul propus.

Trecînd la sărbările mileniului, foaia franceză urmează că: națiunea maghiară sîr-bează mileniul existenței sale ca națiune, în cazul acesta națiunea română își poate sîr-ba o existență de aproape două mii de ani, căci la anul 105 al erei noastre a condus împăratul Traian coloniile romane, ai căror descendenți locuiesc astăzi plaiurile Carpaților și văile Dunării. Asta e istorie ce nu se poate falsifica după plac.

Reproducînd apoi din „Deutsches Volksblatt” (nrul dela 1 August) articolul privitor la amenințările Maghiarilor în contra lui Kálnoky, „Le Nord” încheie astfel: „În Ungaria se pretac că nu înțeleg, că această politică turbulentă va sfîrși prin a oboși toată lumea; cauza principală a agitațiunii din imperiu nu-i are reședința în București sau în Rusia, ci chiar în Budapesta, unde oamenii sînt departe de a observa respectul cuvenit naționalităților și curtuasia față cu celelalte puteri europene.”

Înainte de a se decide ziua cununiei noastre. Am consultat pe d-na prințesă. D-na nu vrea. Zice să-i vorbesc fiind de față Klettenhofen. Contesa i-a scris.

7 Iunie.

Doverow respinge asemenea condiții. Natural se simte ofensat. Ne urește pe toți, și crede, că și eu sînt înțeleasă cu ceilalți.

Îmi e frică de el. O, de ar zice acum: „Nu vreau!” De l-aș pute ruga indirect pentru asta, sînt lipsită însă de ori-ce libertate în acțiunile mele. Mă păzesc ca pe o prisionieră. Li-e frică să nu fug? Aș face-o poate, dacă aș pute!

8 Iunie.

Bol mare la ministrul S. Am dansat cu sîlbăcie, pe lînga toate privirile de ură ce-mi arunca Klettenhofen și care în sfîrșit au devenit cuțite, stilette și lănci.

Dansul e bun pentru deserați. În vîr-tegiul lui nebun uîf durerea

15 Iunie.

Se fac pregătiri pentru a sîr-ba ajunul cununiei. Crudă ironie! M'am rugat să-mi lase liniștea, nu le place însă. Vor să-mi pe-treacă.

Prînz de gală la prințul L. Se sîr-bă-toresc înalții miri. Prințesa Hedwig a primit cu multă plăcere și cu demnitate naturală omagiile ce i-se aduceau. Prințul Gustav, cum se

Procesul

părintelui

Dr. Vasile Lucaciu.

(Urmare și fine.)

Procurorul, zăpăcit, expune că dl Lucaciu dorind a vorbi românește, numai politică face. Ba vrea chiar să iee în bătaie de joc chiar și legile și tribunalul („paczkázás”), dar' aceasta nu va concede nici-când autoritatea statului maghiar.

În lege, este o provocare și la limba protocolară a comitatelor, §. 7. unde se concede, că dacă limba protocolară e și alta afară de cea maghiară, se se poată folosi cineva și de acea limbă.

În cazul de față nu se poate admite asta, și la acest tribunal, cu atât mai virtos nu, că în comitatul nostru numai limba maghiară este cea protocolară. Naționalitățile n'au drept legal a se folosi de limba lor, ci legile numai concesiune dau, în extremă necesitate. Cere deci rezolvarea.

Dl Brediceanu cere să se citească §. 7. citat de procuror, care nici nu se referă la pertractări criminale, ci e usat curat numai la pertractări civile. Dl procuror se leagă de acest §. Bine, n'am în contră nimica, dar' aplice-l acolo unde are locul și nu la acest proces; aplice-l la casurile civile și nu la criminale. A zis un cuvînt ciudat, ce vatămă serioșitatea procedurii, și locul, cuvîntul „paczkázás”, resping acest mod de debutare și-i spun pe baza ce „mi-a dat să observ, că dînsul își bate joc de lege. Alte tribunale până aci au respectat oare-cum legile egalei îndreptățiri, cetățenii s'au putut folosi barem indirect de limba lor maternă, și acum dl procuror vine și pretinde altă procedură, ce ar fi contra legilor. Mă rog de on. tribunal să mergem mai departe.

Procurorul cere hotărîre în cauză.

Dl Lucaciu voește să vorbească și în-cepe românește, dar' nu apucă să rostescă nici 3 cuvinte, și este oprit de președintele, care cu întreg senatul se retrag sfătuindu-se mai două ore.

La 12 și 10 minute intrînd de nou în sală, președintele enunță următoarea sentență: Acusatul e dator să vorbească în fața tribunalului ungurește. Tribunalul nu concede folosirea limbii românești nici direct, nici indirect, și dacă totuși ar vorbi românește, îi va detrage cuvîntul, și se va considera ca și unul care deneagă a se apăra.

Argumentarea sentenței se bazează pe art. de lege din 1866 despre egala îndreptățire a naționalităților; art. de lege 44 §. 13.

Dr. Lucaciu se scoală de pe scaun, stă câteva momente uîfîndu-se la președinte, apoi exclamă ridicîndu-și dreapta spre cer: Protestez contra acestei deciziuni ilegale, în-aintea lui Dumnezeu, a oamenilor și a onoratu-lui tribunal.

Era un moment din cele mai solemne.

FOIȚA „TRIBUNEI.”

Amor în gală.

(Din jurnalul unei domnișoare de onoare).

Traducere după I. v. Bîlbor.

(Urmare din nr. 194).

2 Maiu.

Afară miros de flori, verde de smaragd, lucire de soare; în inima mea noapte rece! La ce să mă mai opun? Pentru cine și de ce? Le lăsaî voi liberă.

În odaia prințesei se sîvrîșî actul logodnei. Doverow, era rece și alb ca marmora când subscrise contractul și-mi sărută mîna. Eu mî înfrîșisem.

Privirea lui întrebătoare și dubie îmi făcea oroare. Klettenhofen m'ed instruasă bine. Mi-a spus lecțiunea fără să mă întrerup.

D-na prințesă mă îmbrățișă și mă sărută. Era mulțumită cu mine.

3 Maiu.

Pentru aîntăia-oră am prînzit eără cu societatea. D-na prințesă anunță la masă logodna noastră: toată lumea mă felicită, și prințul Gustav.

El îmi zise înțet: „Invidiez pe Doverow”, și mă privi, cum n'ar trebui să privească pe mireasa altuia. Eu purtam o rochie rosa des-

chis cu răsuri, și mă găseau frumoasă. Doverow mă agrăște numai când e nevoit.

Natural, el mă urește.

5 Maiu.

Baronul Doverow a plecat; se zice la moșiile lui. E și bine; căci ori-și-cine ar fi putut ceti din trăsăturile feței lui torturile de moarte ale unui amor nefericit. Tocmai așa de puțin se potrivește cu jocul comediei ca și mine. Că și inima mea sîngeră pentru un ideal sdrobot, din norocire n'o presupune nimeni.

Castelul Karlskron, 1 Iunie.

Ne-am reintors în reședință pentru câteva săptămîni. Logodna prințesei mele e publică și vizitele de felicitare nu mai au sfîrșit. Prințesa pare-că e indiferentă față cu cele în-templare. „Dacă l-aș vedea zilnic pe Doverow”, zise ea către mine, „mi-ar fi mai greu. Departarea face să se șteargă chipul lui din inima mea!”

În mine, totul e mort.

3 Iunie.

Astăzi a fost Doverow aici, parte ca să facă visita Altețelor Lor Regale, și parte să se informeze cum ti merge logodnicei lui.

L'am văzut în salon la Klettenhofen, și am fost recî, după-cum cere formula, chiar și buna contesă părea mulțumită cu noi. Asta însemnează ceva.

vede, e mîndru de mireasa lui. Se întrecă în gentileță și veselie. Stla ce li-s'a impus nu-i apasă mult. Nici nu sînt ei altfel de-prînși.

Doverow mi-a trimis giuvaere foarte prețioase.

20 Iunie.

Încă o zi, și apoi se sfîrșește tortura, de va mai urma, e destul de trist; nu vom fi însă siliți a suride mereu. Comedia sîrbării ajunului a trecut bine.

A sta ore întregi lîngă nefericitul Doverow, a fi nevoit a asculta la glumele nesărate și tachinările nesuferite, a zîmbi și a rîde, a apare veselă, surprinsă și emoționată, și toate acestea cu rana mortală în inimă, a fost o tortură infernală.

Și Doverow suferă poate și mai mult. O fată i-am atins mîna fără să vreau! Era rece ca ghiăță. De ce nu cutează să se revolte în contra forței? Și acum i-ar pute ceda libertatea o vorbă energică.

În odaia laterală e toaleta mea de mireasă. Toate sînt prea prețioase. Se pare că vor să-mi plătească durerea ce mi-au causat.

O, de ar fi trecut numai ziua de-mîne! Sînt că ar trebui să mor!

(Va urma.)

DI Brediceanu cerând cuvântul și reflectând la scrisoarea dlui Dr. Lucaci, cere ca înainte de ce ar proceda mai departe. on. tribunal să decidă probarea din partea apărării a epistolei învinovățite. Cere citarea lui Schmidt Sándor, pretor în Baia-mare, a mai multor indivizi din aceeași altă provincie, unde abuzurile și ilegalitățile administrației au ajuns la culme, și însuși mai multe documente, cerând ca să se procure ca dovezi de cel mai greu calibru, și până atunci cere amânarea pertractării.

Procurorul se împotrivesc rēu, și zice că nu poate avea loc probarea, că apărarea numai după săvârșirea procesului poate face propuneri în această privință, și de acum cere respingerea ei.

DI Brediceanu reflectând la vorbele procurorului, arată că nu se poate opri probarea din partea apărării, și nici nu poate presupune ca cererea aceasta să fie neprimută sau respinsă din partea tribunalului, care este chemat a judeca asupra clientului său în conștiință.

Fiind timpul înaintat, președintele suspendă ședința. Puținii Români din sală îl aclamă pe părintele Lucaci și îl petrec până în curtea temniței. Afară în piață aștepta o mulțime de Români, inteligenți și mirenii, care toți aveau bilet de a-l putea vizita pe inculpatul nostru martir, care până la 3 ore tot îl-a primit. Toți au fost fericiți, pe lângă tot năcazul că n-au fost lăsați la pertractare, că barem n-au făcut drumul înzadar, l-au văzut și sărutat pe acela care în inima și sufletul lor este neșters și drag.

În acest timp s-au făcut vizite și la d-na Lucaci, cu care ne-am întreținut până la plecare la continuarea pertractării.

Am să vă raportez despre o împregiurare, respective despre un frumos și laudabil fapt, despre salvarea telegrafică a venerabilului președinte al Ligei, dl V. A. Urechă, și a studenților români, adunați în al 15-lea congres al lor la Constanța.

Telegramele sunt de cuprinsul următor:

Dlui V. A. Urechă,

București.

Ceata Românilor adunați la noua prigoană a neamului românesc din incidentul procesului părintelui Dr. Vasile Lucaci în Sătmă, își aduce tributul său de recunoștință și admirație creatorului opului măreț „Vocile latine” și învingătorului dela Haag. Una suntem în cuget, una în simțiri. Viitorul auriu nu e departe.

Dlui Nicu Brânzeu,

Constanța,
România (Dobrogea).

Românii și Româncele adunați la pertractarea procesului părintelui Dr. V. Lucaci în Sătmă, salută cu entuziasm pe tinerii români, pionierii libertății neamului românesc adunați în congres. Totul pentru națiune! Voi luceferi în lumina Voastră. Vă urmărm! Primiți și dela iubitul Lucaci salutările de frate și bunele augurii pentru cauza noastră.

Pentru toți

Constantin Lucaci.

Când aproape de 3 ore d. a. mergeam spre curtea tribunalului, la continuarea pertractării, grupurile de Români undulau în sus și în jos, și spre cea mai mare plăcere a noastră și curiozitatea străinilor, între damele române am văzut și o gingașă cocoană de Română, domnișoara Tămaș din Giurgiu, în pitorescul costum național.

În sala de pertractare încă am văzut mai mulți Români, decât înainte de amezi.

Președintele deschizând ședința, enunță față cu cererea domnului avocat apărător, de a se cita martorii propuși și procură actele numite, — că tribunalul nu poate da loc cererii.

Adresându-se la Dr. V. Lucaci, îl provoacă de nou, să dea răspuns la întrebarea, că primește ori ba traducerea actului învinovățit, traducere făcută de ministrul de interne, și recunoaște-o de compusă și subscrisă de dñsul?

Dr. Lucaci uitându-se către locul de apărare, în care lature erau mai mulți juriconsulți, întreabă: Cătră mine vorbește?

Președintele-i detrage cuvântul.

Dr. Lucaci: Asta-i violență. Protestez contra procedurii on. tribunal, care este ilegală pentru mine.

Judele Török face atent pe domnul Lucaci, că acum poate, și ar fi și bine să arete întrucât sunt adevărate cele cuprinse în scrisoarea învinovățită, și că numai sie-și va strica dacă n'ar respecta sentența tribunalului, că nu l-a permis să vorbească românește.

Dr. Lucaci răspunde tot românește, că dñsul stă pe terenul legal, dela care nu se abate.

Președintele denegându-i dreptul și detragându-i cuvântul, declară că domnul Dr. Lucaci nu vrea să se apere, și-l invită pe procuror să-l expună ce are dori.

Procurorul cere citirea proceselor verbale luate cu acusatul la interogatoriul din Baia-mare, întemplat la 22 August 1892, apoi cel luat la prețura de acolo, apoi cel luat cu el în închisoarea din Seghedin în Martie 1893, și în urmă protocolul luat cu dñsul în Sătmă la 1 Iunie 1893.

După citirea acestora pofteste să se citească actele care arată osândele de până acum ale acusatului, citirea sentenței referitoare la osanda din procesul Memorandului. În urmă atestatul despre moralitatea și starea materială.

Acestea citindu-se, procurorul din partea sa declară de terminată procedura de probațiune, și cere enunțarea acesteia prin tribunal.

DI apărător insistă pe lângă moțiunile sale de înainte de amezi, cere de nou citarea martorilor și a actelor propuse, respingerea căreia ar dovedi și mai la vedere că nu legalitatea, ci osândirea cu ori-ce preț a clientului său se urmărește. Expune apoi cum dñsul a venit la Sătmă din mare depărtare, și care nu cunoaște împregiurările și întemplantările din Sătmă, are cunoștință despre un lucru săvârșit aici în orașul Sătmă, la acest tribunal, chiar cu Dr. Lucaci, care tot în fața acestui tribunal e tras la răspundere pentru o presupusă, ba chiar forțată vătămăre de onoare. În lucrul, în cauza aceea săvârșită aici, în vedere, auzul și cunoștința d-voastre este și o sentență a Curiei, care sună astfel (cetește). Este vorba despre sentența Curiei în cauza primului proces al Drului V. Lucaci, pertractat în Sătmă, în care Curia dă drept inalienabil la folosirea limbii materne, și că tribunalul nici întrebare nu poate face în cauza aceasta, ci se dea curs liber curgerii pertractării, aplicând interpret.

Uitându-se la procuror îi impută din greu că a uitat așa curând întemplantarea aceasta, și expune dilema în care e adusă Curia prin sentența tribunalului ce azi oprește atât de ilegal pe Dr. Lucaci de a se pute folosi de limba sa, care drept nu se poate discuta. Acum să ajungă lucrul acesta la apelată, cum vede că va și ajunge, ce va face Curia? De nu-și susține sentența adusă nu cu mult înainte de asta, sentența adusă pe respectarea legilor neabrogate încă, și va aproba procedura de azi a tribunalului, vine în contradicție cu sine însăși, ce ar fi destul de compromițător; ear de va respecta sentența adusă odată, cum sigur că are să respecte, sentența tribunalului adusă cu atâta trudă, silă și prepotență cade în vânt.

Procurorul e zăpăcit, dar tot cu cutezanță expune, că în cauza aceasta este deja sentență de ce au să se țină, apărarea are să se îndestulească cu însușirea recursului de nulitate. În urmă zice cu un ton și aer vătămător, că năsuința pentru amnarea pertractării n'ar fi alta decât dejucarea sentenței tribunalului. (Adecă dacă s'ar proba nevinovăția acusatului prin martori și dovezi, s'ar dejuca sentența osânditoare a tribunalului!)

DI Brediceanu expune că de toată tăria suferăscă a a avut lipsă să-și poată predomni indignațiunea față cu această nevrednică procedură. Dñsul numai cu demnitate, cinstit și serios pertractează, și se roagă de tribunal să nu împedecă adevărarea, ilustrarea și documentarea expunerilor și așa a nevinovăției acusatului.

La acestea președintele enunță sentența, că deoarece acusatul în cursul investigațiunii n'a arătat nici-odată că sunt drepte cele scrise și că ar vră sau ar ști a le și documenta, nu permite acum aceasta și nici amnarea pertractării nu se poate concede.

DI Brediceanu la acestea arătând cu durere că stă în fața unei proceduri ne mai pomenite, unde apărarea nu-și poate valoarea chemarea sa, în atări împregiurări ne mai fiind lipsă de dñsul, recomandându-se părăsește locul și sala de pertractare și ese.

După acestea Dr. V. Lucaci asemenea spune.

Este invitat procurorul să-și țină acusa. Ține o vorbire ce zilnic avem ocaziune a ceti în articoli ziarelor șoviniste maghiare.

Cu un pathos inconvenient face o critică asupra mișcărilor românești și timbrează cu timbrul celui mai înfănat șovinism activitatea părintelui Lucaci. Expune indignațiunea ce trebuie să simtă ori-care Maghiar cetind această scrisoare a părintelui etc.

Cetind cuvântul de brigant, spre mai bună ilustrare citează din o foaie descrierea brigantagului din Sicilia, și cetește, că în Sicilia se constituiesc în cete brigantii, năvalesc asupra pacinicilor locuitori ai provinciei, îi atacă noaptea (Dr. Lucaci: La Turda!), năvalesc casele (Dr. Lucaci: Brigantii din Turda!), le sparg și demolează locuințele (Dr. Lucaci, în Oradea-mare!), atacă viețuitorii locuitorilor (Dr. Lucaci: La Arad) și-i ucid.

Înteruperile domnului Lucaci, l-au scos din sările pe voinicosul procuror, care a năvălit asupra onoarei victimei celui mai înfănat șovinism maghiar, la onoare și dem-

nitătea ce cu atâta curaj și resignațiune ședea în fața atacătorului său.

Zice procurorul că Dr. Lucaci urește pe Unguri, ba că e plătit, trage leaful pentru agitațiunile sale contra a tot ce e maghiar etc.

Cu acestea a ajuns la culme consternațiunea și iritațiunea întreg publicului din sală; chiar senatul ce constituia tribunalul s'a arătat scârbit de insultele acestea. Dr. Lucaci ridicându-se de pe scaun cu glas statornic cere intervenția și scutul președintelui față cu această vătămăre a sentimentului său celui mai nobil, pentru care l-a jertfit tot, tot.

Linistindu-se puțin spiritele, procurorul a trecut la acea parte a acusei, în care cere pedepsirea acusatului, pe baza §§-lor 261, 262 și 270 din codul penal.

Ca împregiurare agravantă aduce statul preoțesc al acusatului, că e un individ de cultură superioară. Ca împregiurare ușurătoare numai acea împregiurare poate să o privească, că dl Lucaci a scris scrisoarea învinovățită îndată după disolvarea adunării din Șişesti, când sub presiunea iritațiunii a conceput epistola. Cere verdictul osânditor.

După finirea acusei brutale, președintele întreabă pe dl Lucaci dacă a priceput cele zise de procuror? — Dr. Lucaci voeste să vorbească românește, dar este întrerupt de președinte, la ce dl Lucaci exclamă: Nu-mi luați dreptul ce-mi dă Dumnezeu și legea!

Președintele-i detrage cuvântul.

Dr. Lucaci: Nu-mi faceți violență, e neadevărat și absurd ce zice dl procuror. Președintele iritat: Declar de terminată pertractarea, și sentența se va pronunța mâine dimineață la 9 1/2 ore.

Erau aproape 6 ore când am părăsit sala, luându-ne rămas bun până la revedere dela bravul nostru martir.

În ceealaltă zi, 22 Septembrie st. n. s'a enunțat verdictul tribunalului, ce l'am depeșat, și prin care Dr. Vasile Lucaci a fost osândit la 6 luni închisoare, 200 fl. amenda și suportarea speșelor. Întreținere în temniță pe speșele statului, care de nu s'ar pute lua de pe dñsul, va plăti cu 20 zile închisoare.

Dr. Lucaci întrebat fiind dacă a înțeles sentența, se scoală și, ungurește vorbind, însușea apelată zicând: Cu Dumnezeu în numele umanismului și al civilizațiunii apelez contra sentenței injuste și ilegale a tribunalului și cetește din „Magyar Hirlep” nrl. din 22 Septembrie 1894, pasagiul următor: „Mare daună, că instituțiunea salutară a tragerii în țeară a eșit deja din modă.

Ce radical s'ar pute acum deslega chestia valahă, și ce privilegii înălțătoare de inimă ar fi capetele vestiților agitatori în virful parului tricolor național”. Și întorcându-se cu privirea eroului învingător către procurorul, reprezentantul puterii tricolorului național maghiar, a cerut ca și ziarul din care a citat să se accludă la acte. Președintele a și primit, pe lângă toată protestarea procurorului

E cu neputință să descriu efectul momentului acestuia ultim al acestui proces memorabil.

Erau rușinați, frânți și nimiciți toți cavalerii ideii de stat maghiar, și năcazul durerilor al inimii lor se năsuiau a-l îmbrăca și ascunde în împregiurarea, că Dr. Lucaci în urmă tot datu-s'a, și a vorbit ungurește. Dar nu pot să se mângăie cu această bine precugetată împregiurare. Drului Lucaci i-s'a gătit cursa cu rafinată premeditare. I-s'a denegat a vorbi românește, s'a considerat că nu se va apăra, și dacă contra sentenței tribunalului însușea apelată în limba română, aceea nu l-a primit și se considera ca-și-când ar fi primit sentența volnică, urmarea căreia era că l-a definea numai decât. A observat agerul luptător cursa aceasta, ce atât de clasic și învingător a știut să ocolească. Onoare lui!

După sentență dl Lucaci a fost dus în celula sa, unde toată ziua am fost cu el, când seara apoi ne-am depărtat, luându-ne rămas bun dela dñsul, și petrecându-l în inimile noastre cu cele mai bune gânduri și oftări, la drumul său către Seghedin, ce a început Luni, 24 Sept. dimineața la 4 ore.

„Nu fi mierlă, superată,
„Fi-va Lucaci liber eară!”

Adresă de recunoștință
domnului V. A. Urechă.

Din Arad ni-se trimite următoarea adesiune:

Marelui patriot român V. A. Urechă
București.

Suferința s'a sălăsluit în vetrele noastre strămoșești, și resigniți avem martiri, care împodobesc în prisosință templul culturii național, casa românească, genunchi plecat însă nu!

Și Tu, mare patriot, n'ai rămas mut înaintea jertfelnicului național.

Adunat-ai în giurul Tău junimeia României libere, floarea poporului, oare mărturie so-

lemnă are din rostul regelui sau victorios, că atunci, când în timpuri grele spada i-s'a dat în mână, aceea nu a tremurat în mâinile sale.

Ridicată-ai oastea spirituală a românismului, Liga unității culturale.

Plecat-ai opri, ca și un apostol cu lumina minții la areopagul civilizațiunii în Haag, ca să înarticulezi în codicele gîntilor drepturile neamului românesc.

Rupt-ai acolo pagina menită de a fi scris pe ea numele nostru de fiice de heloși și deschiș-ai o nouă pagină numelui românesc, pe care scrisă este: justiția eternă.

În fața luptei uriașe din care se înalță al Tău chip măreț, luptă care ne demostă, că virtutea română nu e basm, ci că aceea ce noi purtăm în inimă pentru neamul nostru nu e o simplă convulsivă fiziologică, ci o necesitate psihică, o forță morală inherentă inimii românești: noi fetele române din Arad și giur inspirate de acel cult al sentimentelor, care drept parte ni-s'a dat de către providență, venim a împlini aci serviciul inimii, a-ți aduce tot ce avem mai scump: jertfa inimii, adorația și rugăciunea laudei, preamărirea numelui Tău.

Alte Tale devotate române:

Victoria Hodoș, Valeria Popovici, Gabriela Codrean, Adriana Codrean, Elena Serb, Constanța Serb, Florica Abrudan, Alexandrina Popovici, Silvia Popovici, Elena Popovici, Lucia Feier, Valeria Feier, Cornelia Olariu, Ana Petco, Livia Goron.

DELEGAȚIUNILE.

În ziua de 27 Septembrie, comisiunea bugetară a delegațiunii cisleithane a ținut ședința, în care referentul Dumba ceti raportul său despre bugetul ministerului de externe.

Mai întreg raportul este o parafrasă asupra expozeului ministrului însuși; pasagiul despre România e pe jumătate reproducut din expoze; ear cuvintele de încheiere ale raportorului în chestiunea aceasta sună astfel:

„Pe temeiul relațiunilor actuale amicale de sigur va succede a trece peste eventuale greutăți și a ocol vreo stricăciune a acestor relațiuni.”

După aprobarea raportului rostit de dl Dumba, se trece la desbaterea cheltuelilor ordinare pentru armata, în care mai întâiu vorbește delegatul ceh-ținăr

Dr. Pařak: despre sporirea mereu crescândă a bugetului armatei; despre maltratarea soldaților, reforma codicelui penal militar; despăgubirea daunelor cășunate în timpul manevrelor; îmbunătățirea vîptului soldaților; reforma serviciului sanitar etc.

Ședința se încheie cu unele explicații ale raportorului conte Badeni.

În ziua următoare: continuarea discuției despre bugetul armatei.

La o întrebare a Drului Pařak despre examenele voluntarilor de un an, ministrul Krieghammer răspunde:

„Pentru depunerea examenului la voluntari există în instrucțiunile școalelor respective și hotărîrea expresă, că dela tinerii de altă naționalitate decât cea germană nu este iertat să se ceară nici o prelegere neștirbită, nici corectitudinea limbicilor în pronunțare; ba le este chiar permis, în urmarea examenului a se folosi de limba maternă.

La capitoul: „Vîptul soldaților”,

Delegatul Popovsky accentuează, că necesitatea unei calde fost recunoscută peste tot, atât din partea camerei deputaților cât și din aceea a administrației militare. Postul ministrului de războiu spuse, că cina la soldați nu se poate procura cu mai puțină cheltuială decât 4-3 cruceri. Oratorul nu crede, că cina, care costă numai atîta, ar fi prea luxuriosă.

Dr. Pařak întreabă, dacă nu s'ar pute procura sume necesare pentru cina caldă la soldați prin economii în alte ramuri ale administrației.

Ministrul Krieghammer: Dacă ne-am apuca a discuta pe larg despre cina „caldă” la soldați, n'am ajunge peste tot la rezolvarea chestiunii cu cina; căci ferberea unei o face mai scumpă, ear în orașele mari soldatul ar fi silit să se repezească la casarmă la anumita oră spre a mânca cina „caldă”, prin ceea-ce ar perde o parte a timpului său liber. Economisirii în alte direcțiuni nu sînt posibile.”

Asadar soldații încă vor aștepta după supă caldă la cină; doar va veni odată timpul fericit și pentru ei!

Conferența episcopilor catolici în Budapesta.

În ședința dela 27 Septembrie n. episcopii catolici din țeară adunați în conferență în palatul primatului din Budapesta, au discutat asupra chestiunilor politice bisericești, asupra congrui și asupra chestiei pensionării învîțătorilor, luând parte la conferență 24 ar-

chieieri, între care și episcopii români greco-catolici Pavel și Szabo.

Mihályi a lipsit, scusându-se cu morb. Bătătoarea la ochi a fost absența cardinalului Schlauch și a arhiepiscopului Samassa.

Privitor la congruă s'a hotărît, că din pricina deosebirilor de vederi, afacerea să se încredințeze unei comisii mai restrînsă la număr (de 5 inși), care să studieze cauza și să vină cu propunere formală în cea mai apropiată conferență.

Privitor la pensionarea învîțătorilor s'a luat înainte memorandumul lui Dr. Fr. Komlosy, cu a cărui studiere și aducere de propunere în cauză, s'a însărcinat earăși o comisie mai restrînsă (tot de 5).

După acestea se primește propunerea primatului Vaszary, ca de aci înainte de câteori se iese o chestie de drept bisericesc ori politice bisericească, o comisie de specialități să o studieze și să vină cu raport și propunere în planul conferenței episcopicești.

Venind la ordinea zilei chestia politice bisericești a guvernului, s'a născut o discuție mult mai înfocată.

Primatele Vaszary a cetit o scrisoare adresată lui din partea Curiei papale, în care Papa provoacă episcopatul ungăr, să năsușească cu ori-ce preț, a face imposibilă aducerea legii privilegiate la religionea copilor din căsătoriile mixte. Celelalte reforme bisericești politice, zice, că dacă vor deveni lege, să fie tolerate cu paciență.

În acest obiect au vorbit toți episcopii prezenți, dela amezi până la 3. La o înțelegere însă nu s'a putut ajunge; s'a hotărît ținerea unei noue conferențe în această cauză, în ajunul pertractării proiectelor în casa magnatilor.

Dela congresul studenților.

(Raport special al „Tribunei”).

(Ziua a doua).

La orele 8 dimineața, studenții cu un tren special pleacă la vilele priințului Sturdza, care s'nt într-o admirabilă situațiune pe malurile Mării-Negre. După masă s'au fotografat întreg congresul. Apoi deosebit Transilvănenii și Bucureștenii, apoi Bucovinienii și Moldovenii.

La orele 3 d. a. presidentul congresului deschide a 2-a ședință. Cetește mai multe telegrame sosite din diferite părți locuite de Români.

Așa a fost cetită depeșa Românilor și Româncelor adunate la procesul părintelui Lucaci în Sătmă. Depeșa este următoarea:

„Românii și Româncele adunați la pertractarea procesului părintelui Dr. Lucaci în Sătmă, salută cu entuziasm pe tinerii români, campioni ai libertății neamului românesc adunați în congres. Totul pentru națiune. Vouă luceafări isbândă deplină vă urăm. Primiți și dela robitul „Lucaci salutările de frate și bunele „augurii pentru cauza națională.”

Urmează apoi depeșa d-soarelor române din Brașov, publicată deja în „Tribuna”. Urmă apoi depeșile dela dl Cărlöva din Buzău, Dr. Mendonidi din București și altele.

Conferența dlui Ilie Igel, despre „Psicho-fiziologia Onoarei. Ascultat cu atențiune, conferențiarul a fost răsplătit cu lungi aplauze.

DI Ilie Igel, student în drept, arată că onoarea a ajuns azi la o epocă de degenerescență deservită. Împregiurări acestui cuvânt gravitează azi nenumărate enormități. Găsim onoarea în ori-ce parte, sub diferite forme: onorate, onorabile, am onoare etc. Ea a trecut printr-o fază nesfîrșită de fluctuațiuni. Eată cum se înțelegea în anticitate, în evul mediu, în epoca modernă. Ea e diferită după țeri și localitate, este cea mai variabilă, căci nu e decât reprezentarea eului nostru prin reprezentarea altora.

Domnia sa sfîrșeste zicând, că Toreadonul de altă-dată aplaudat așa mult, azi a pierdut gloria sa, aplauzele se dau luptătorului cu inteligență, cu cuvântul.

Societatea trece continuu printr'un purgător, ca să se cristalizeze mai bine. Onoarea cum o pricepem azi, negreșit că va fi cu totul altfel înțeleasă în secolul viitor.

Dupa această interesantă conferență au urmat propuneri. DI președinte propune reorganizarea studenției, punându-se pond pe o conviețuire mai strînsă și propune un fel de mensa academica. Se admite la discuție. A urmat apoi o discuție lungă asupra chestiunii, că studenții dela litere să aibă trei reprezentanți în comitetul delegaților. La votisare se primește propunerea. Se hotărăște redactarea unui anuar despre congresele trecute și despre cele viitoare. Cu redactarea se însărcinează dl president G. Goangă.

După ședință întreaga studenție s'a dus într'un frumos convoiu, în frunte cu steagurile roșu-galben și albastru la statua lui Ovid, unde dl Goangă țină un mic discurs și încoronează pe clasicul poet, care pentru li-



Tinct. nervi tonica

Elixir de nervi al profesorului
Dr. Lieber.

Veritabil numai și numai cu marca înregi-
strată **crucă și anchiră**.

Se prepară după rețetă medicală oficială
legalizată în apotecă Max Fanta din Praga.
Preparatul acesta este de mai mulți ani
cunoscut ca un mijloc probat pentru întărirea
nervilor, cu deosebire contra slăbiciunilor,
sentimentului de frică, baterii de inimă,
boalele de șira spinării, amețelii, durerilor
de cap, digestiunii insuficiente etc. Prospe-
pecte la cerere gratis. Un flacon 1 fl., 2 fl.
și 3 fl. Pentru bolnavii de stomac s'a
dovedit ca un mijloc de repetiție-ori probat
și recomandat prin medici picurii de stomac
Sf. Iacob. Un flacon 60 cr. și 1 fl. 20 cr.
Se află în toate apotecile, precum și în
apotecă **I. C. Molnár** în Sibiu. Represen-
tantul general pentru Ungaria și Transil-
vania: **Wilhelm Friedenstein** în Budapesta,
Bálványutca 2. [2/91] 4—10

Institut Tipografic T. L. Albini în Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Călimdarul Poporului

pe anul comun

1895.



Cuprinsul: Călimdarul astronomic și bise-
ricesc, cu povești economice pe fiecare lună. —
Cronologie pe anul 1895. — Genealogia dom-
nitorilor europeni. — Posta. — Corespondența
telegrafică. — Raportul între măsurile nouă și
vechi. — Scara timbrelor. Autoritățile biseri-
cești române din Ungaria și Transilvania. —
Văduvele, de Delavrancea. — Moțul și
Domnul, de Ioan Vesa, învețător. — *Eco-
nomic*: Ceva despre strîpșirea omidelor; Sirop
de smeură și de cireșe. — *Poesii*: Cu flori
cu ramuri verzi, (Dedicăție martirilor noștri)
de P. Dulfu; Lupta vieții, de G. Coșbuc. —
Partea hastică: Oala cu lapte; Anecdote; Răs-
puns încurcat; Ghicitori. — *Tîrgurile* din
Ardeal, Ungaria, Bucovina și România. —
Inserate.

Numai 20 cr. exemplarul.

Tocmai a apărut și se află de
vînzare la librăria Institutului Tipografic
în Sibiu:

CESTIUNEA NAȚIONALITĂȚILOR

MODURILE SOLUȚIUNII SALE

în

UNGARIA

DE

AUREL C. POPOVICI.

Prețul 50 cr. v. a.

cu trimitere postală 55 cr. v. a.

Tinerilor și bătrânilor

li-se recomandă spre studiere scrierea con-
siliului în medicină apărută în edițiune
nouă și augmentată

Sistemul nervos

și
sexual turburat

precum și vindecarea radicală a acestuia.
Se trimite sub plic pentru 60 cruceri
în marce postale. [16] 31—52

Eduard Bendt, Braunschweig.

Institut Tipografic T. Liviu Albini.

Oroloage de aur pentru dame dela 15 fl. în sus.

P. T.

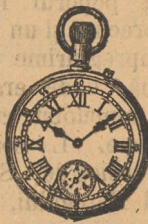
Am onorul a anunța prin aceasta cu distins respect, că am deschis
sub firma

Julius Erös,

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 41.

un atelier de ciasornicar

împreună cu un deposit bine asortat de oroloage.



Prin praxa mea de mai mulți ani în branșa
aceasta, prin convexiunile mele cu firmele cele
mai acreditate și mai ales fiind provăzător cu capita-
lul necesar, m'am aflat în plăcută poziție a ține în
depositul meu totdeauna numai **oroloage de
speciiile cele mai bune și cu prețurile cele
mai ieftine**. Astfel am totdeauna în deposit oro-
loage de Longines Bilodes, Halbmond, Stern, Hahn



și Urania, care fabricate sînt **sigur cele mai bune oroloage
de buzunar de Svițera**. Afară de acestea am în deposit cele
**mai bune și mai noue oroloage cu cîlindar, oroloage cu pendulă,
oroloage deșteptătoare, oroloage de părete, oroloage de decorațiune, lanțuri
pentru oroloage, coliere, jujuuri și juvaere, de aur, de argint, de nickel
și de metal alb, asemenea tot felul de părți constitutive de oroloage,
precum sticle, arătători, coarde, verigi, carabine, cheițe și tot felul de
articoli aparținători branșei acesteia. În atelierul meu se execută toate
reparaturile bine și ieftin; comanda din afară, cu considerare la portul
postal, se execută deasemenea foarte ieftin și cu îngrijire. Pentru tot
orologiul, care s'a reparat, ori s'a cumpărat la mine dau garanție cinstită
de 2 ani; praxa mea îndelungată de mai mulți ani și activitatea mea
continuă mă îndreptătesc la speranța, că cât de curînd îmi voi asigura
încrederea p. t. publicului. Rugându-mă pentru sprigin binevoitor, semnez**

[2078] 5—10

cu distinsă stimă

Julius Erös.

Oroloage cu pendulă (regulator), se trage odată la 8 zile, dela 10 fl. în sus.

Oroloage de buzunar din nickel pentru domni dela 2 fl. 50 cr. în sus.

Auziți, vedeți și vă uimiți!

Sensațiune

fac prețurile neerezut de ieftine ale următoarei

VÎNZĂRI TOTALE

de oroloage veritabile de Genf cu mecanism de precisiune

și garanție pe 5 ani.

Se trimite pe lungă rambursă postală. — Pe rate nu se vinde.

1 orologiu remontoir de goldină cu capacuri admirabile, gravate ori lucii, în
nimica deosebit de cele de aur veritabil, cu un lanț frumos de goldină și regulat
punctual, mai nainte fl. 10.—, acum a fl. 5.75 cu garanție
pe 5 ani. 1 orologiu remontoir din oțel negru
de o trînicie veșnică, cu mecanism de precisiune, regulat
punctual pe secundă cu lanț elegant aurit, mai nainte
fl. 12.50, acum a fl. 7.50. 1 orologiu remontoir de
argint cu capac dublu de argint veritabil de 13 unci,
cu mecanism de precisiune și garanție pe 5 ani cu un
elegant lanț aurit, mai nainte fl. 18.—, acum fl. 9.—.
1 orologiu remontoir, Prince of Wales, de argint
veritabil cu capac dublu, 15 rubini, mecanism de pre-
cisiune și garanție pe 5 ani, cu lanț elegant mai nainte
fl. 20.—, acum fl. 11.—. 1 orologiu pentru dame
de argint veritabil de 13 unci aurit în foc, cu mecanism
de precisiune și garanție pe 5 ani, cu un elegant lanț
lung, ori scurt, mai nainte fl. 18.—, acum fl. 10.—.
1 orologiu remontoir pentru dame de aur, cu
mecanism de precisiune și garanție pe 5 ani cu lanț elegant aurit, mai nainte
fl. 22.—, acum fl. 15.—. 1 orologiu remontoir pentru domni de aur, cu
mecanism de precisiune și garanție pe 5 ani, mai nainte fl. 55.—, acum fl. 35.—.
1 inel de aur cu sigil pentru domni sau dame, fasonul cel mai nou, din
aur de 14 carate probat din oficiu, cu peatră roșie, verde, albastră sau albă după
plăcere a fl. 5.—, 6.—, 7.—, 8.—, 10.—. 1 inel de aur cu diamant veritabil
probat din oficiu a fl. 10.—, 12.—, 15.—.

Ne rugăm pentru binevoitoare comande cât mai grabnice. Ori-ce comandă
se execută tot atât de conștient, ca și-cînd cumpărătorul însuși ar fi de față.

Obiectele neconvenabile se schimbă ori se retrimite banii.

P. FROMM,

oroloage și giuvaere.

VIENA, II. Obere Donaustrasse 107.

[2044] 2—3

Prima turnătorie de fer și fabrică de mașini agricole

Sam. Wagner,

în SIBIU,

recomandă P. T. negustorilor de fer, industriașilor și întreprinze-
torilor furnisările sale cele mai ieftine de tot felul de

turnătorie pentru negustorii și comerț

precum:

Roate cu măsele și discuri
pentru curele

în mărime și executare diferită.

Părți constitutive pentru clădiri
de mori.

Transmisiuni.

Paturi și încheieturi.

Încălziri complete cu văpaie.

după sistemele cele mai noue.

Grătare de foc etc. etc.

Trepte de tot soiul,
Proptele pentru balcoane,
columnne.

Zăbrele și grilegiuri pentru morminte,
Îngrădituri,

Ţevi pentru conductori de
apă și aborturi,

Tolombe,

Toate soiurile de mașini agricole
și industriale precum și părțile acelor.

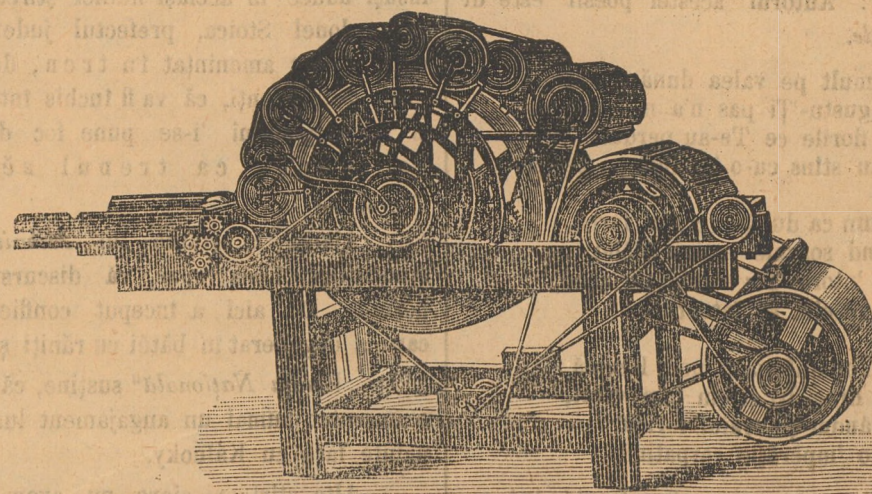
Nenumărate scrisori de recunoștință despre furnisări mari executate stau la dispoziție.

Mai departe: mașini de scărmenat, mașini de îmblățit, ciure,
triere, sdrobotoare de poame, teascuri, tăietoare de paie, pluguri
schimbătoare etc. etc.

Cu prețurile cele mai ieftine și în condiții favorabile de plată

Cataloage gratis și franco.

Cea mai nouă mașină de scărmenat lână.



Purtată cu mână sau cu putere.

Cu pieptenile cele mai bune din sîrmă de oțel și cu aparat de plisă pe lungă
garanție despre prestațiune excelentă și umblet ușor.

Gichtfluidul lui Kwizda

De mulți ani probat ca leac de casă, care alină
durerile. Fricțiuni întăritoare înainte și după ture mari. Prețul
unui flacon 1/1 fl. 1 v. a.; flacon 1/2 60 cr. v. a.

Depositul principal:

Apoteca cercuală Korneuburg I. Viena.

Se poate căpeta în toate farmaciile.

Să se observe cu atențiune marca și să se ceară exclusiv

Gichtfluidul lui Kwizda

„FAGETANA“

institut de credit și de economii, ca societate pe acțiuni
în Facset (Banat)

acordă după depuneri spre fructificare de ori-ce sumă 6% in-
terese la an, plătind institutul contribuțiunea după interesele
capitalizate și ridicate.

Depuneri și ridicări se pot efectui și prin postă.

Direcțiunea.

[747] 25—

Tragerea irevocabil
la 16 Octomvrie

Losuri à 1 fl. dela expoziția din
Lemberg.

Câștigul principal

60.000 Florini.

11 Losuri 10 fl. —
6 Losuri 5 fl. 50

pentru porto și lista câștigurilor sînt a se alătura încă 20 cr.

Se capetă în Sibiu la Iacob L. Adler, schimbător de bani.

recomandă:

Biuroul de loterie
al expozițiunii regnicolare din Lemberg.

Viena, I. Bartensteingasse 4.

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.